I

(Lagstiftningsakter)

BESLUT

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS BESLUT nr 283/2010/EU

av den 25 mars 2010

om inrättande av ett europeiskt instrument Progress för mikrokrediter för sysselsättning och social delaktighet

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 175.3,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande [1],

med beaktande av Regionkommitténs yttrande [2],

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet [3], och

av följande skäl:

(1) Den 7 april 2000 antog kommissionen ett meddelande med titeln ”Agera lokalt för sysselsättningen – En lokal dimension i den europeiska sysselsättningsstrategin”.

(2) I kommissionens meddelande av den 13 november 2007 med titeln ”Ett europeiskt initiativ för mikrokrediter för att främja tillväxt och sysselsättning” fastställs fyra prioriterade åtgärdsområden: förbättra de rättsliga och institutionella ramarna i medlemsstaterna, förbättra förutsättningarna för sysselsättning och företagande, främja bästa praxis och tillhandahålla ytterligare kapital till mikrokreditinstitut. Som ett första steg i denna riktning inrättade kommissionen och Europeiska investeringsbanken (EIB) 2008 Jasmine (Gemensamt program till stöd för mikrokreditinstitut i Europa), som omfattar mentorprogram för andra inrättningar än banker som erbjuder mikrokrediter och finansiering om totalt 20 miljoner EUR via EIB.

(3) I kommissionens meddelande av den 24 maj 2006 med titeln ”Anständigt arbete för alla – EU:s bidrag till agendan för anständigt arbete i världen” poängterades vikten av anständigt arbete för alla, liksom i Europaparlamentets resolution av den 23 maj 2007 om anständigt arbete för alla [4].

(4) G20-ledarna gjorde i sin förklaring efter toppmötet i Pittsburgh den 24 och 25 september 2009 ett åtagande om att förbättra tillgången till finansiella tjänster för fattiga, t.ex. genom mikrokrediter. Ledarna åtog sig också att inrätta en internationell expertgrupp för ekonomisk integration som ska identifiera goda exempel på innovativa metoder för att tillhandahålla finansiella tjänster till fattiga, främja framgångsrika regleringsmetoder och politiska strategier och utarbeta standarder för tillgång till finansiering, finanskunskaper och konsumentskydd.

(5) I sin resolution av den 24 mars 2009 med rekommendationer till kommissionen om ett europeiskt initiativ för mikrokrediter för att främja tillväxt och sysselsättning uppmanade Europaparlamentet kommissionen att stärka sina insatser för att utveckla mikrokrediter i syfte att stödja tillväxt och sysselsättning. Europaparlamentet godkände dessutom ytterligare 4 miljoner EUR till ett pilotprojekt som ska genomföras inom ramen för Jasmine. Europaparlamentet uppmanade också kommissionen att samfinansiera projekt för mikrokrediter för målgrupper som har svårt att hävda sig på arbetsmarknaden.

[1] EUT C 318, 23.12.2009, s. 80.
[2] Yttrande av den 7 oktober 2009 (ännu ej offentliggjort i EUT).
[3] Europaparlamentets ståndpunkt av den 15 december 2009 (ännu ej offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 8 mars 2010.
[4] EUT C 102 E, 24.4.2008, s. 321.

(6) De pågående insatserna av unionen och medlemsstaterna måste stärkas så att man i tillräcklig utsträckning och inom rimlig tid kan öka tillgången och tillgängligheten till mikrofinansiering för att tillgodose den stora efterfrågan hos dem som har störst behov av sådan finansiering under krisen, dvs. personer som har förlorat sitt arbete eller som riskerar att förlora sitt arbete eller som har svårigheter att komma in på eller återvända till arbetsmarknaden samt personer som löper risk för social utestängning och utsatta personer som har svårt att få tillträde till den traditionella kreditmarknaden och som vill starta eller vidareutveckla sina egna mikroföretag (även som egenföretagare) och även på ett aktivt sätt främja lika möjligheter för kvinnor och män.

(7) I kommissionens meddelande av den 3 juni 2009 med titeln "Ett gemensamt åtagande för sysselsättning" betonas behovet av att erbjuda arbetslösa en ny start och öppna dörren till egenföretagande för några av de mest utsatta grupperna i Europa som har svårt att få tillgång till den traditionella kreditmarknaden. Utöver de nuvarande instrumenten behövs särskilda åtgärder för att ytterligare stärka den ekonomiska och sociala sammanhållningen genom ökat stöd till de insatser som görs av EIB och Europeiska investeringsfonden (EIF) och andra internationella finansinstitut, utan att det påverkar medlemsstaternas nationella insatser. Kommissionen har därför aviserat ett förslag om att införa ett nytt EU-övergripande mikrokreditinstrument (nedan kallat *mikrokreditinstrumentet*) för att ge ökade möjligheter till mikrokrediter för särskilda riskgrupper och vidare stödja utvecklingen av entreprenörskap, den sociala ekonomin och mikroföretag. För att mikrokreditinstrumentet ska bli effektivt, få en varaktig effekt, nå de tänkta mottagarna och fungera som ett proaktivt stöd för både ekonomiska och lokala utvecklingsstrategier kan medlemsstaterna inrätta en nationell kontaktpunkt för att främja, samordna, bedöma och övervaka alla åtgärder som vidtas inom ramarna för instrumentet i sina respektive länder.

(8) En ökande andel av mikrokreditgivningen till utsatta personer som har svårt att få tillträde till den traditionella kreditmarknaden i Europeiska unionen tillhandahålls av icke-kommersiella mikrofinansinstitut, kreditföreningar och banker som tillämpar idén om företagens sociala ansvar. Mikrokreditinstrumentet bör hjälpa dessa kreditgivare, som kompletterar affärsbanksmarknaden, genom att öka tillgången till mikrokrediter för att möta den rådande efterfrågan.

(9) I många fall tillhandahålls mikrokrediter i Europeiska unionen av affärsbanker och de bör bli viktiga partner i fråga om mikrokreditinstrumentet för att återupprätta förtroendet för kreditmarknaden och med huvudfokus på låntagare som inte är kreditvärdiga.

(10) Offentliga och privata organ som tillhandahåller mikrokrediter i enlighet med detta beslut bör följa principerna om ansvarsfull utlåning och därmed särskilt undvika överskuldsättning för enskilda personer och företag.

(11) Utöver svårigheten att få tillgång till krediter hör social utestängning och otrygghet vid övergången från arbetslöshet eller socialbidrag till egenföretagande till de främsta hindren för att starta och utveckla mikroföretag. Europeiska mikrokreditinstrument kan bidra till att stödja de strukturer inom den sociala ekonomin som hjälper och bistår socialt utestängda personer i samband med deras sociala återintegration och som hjälper dem att skaffa sig de minimikvalifikationer som krävs för att på ett varaktigt sätt kunna driva ett företag.

(12) Det är lämpligt att använda unionsmedel och detta ligger i linje med Europaparlamentets ovannämnda resolution av den 24 mars 2009. Genom ett enda europeiskt instrument kommer också utlåningen från de internationella finansinstitutens sida att samlas och spridda insatser undviks, vilket ökar utbudet av mikrokrediter i alla medlemsstater. För att utnyttja den erfarenhet som finns inom internationella finansinstitut, särskilt EIB och EIF, bör mikrokreditinstrumentet inrättas på grundval av gemensam förvaltning.

(13) De åtgärder som finansieras genom mikrokreditinstrumentet bör stå i samklang med unionens övriga politik och bör följa bestämmelserna i fördraget och i rättsakter som antagits på grundval av detta. Mikrokreditinstrumentets verksamhet bör utgöra ett komplement till andra unionsåtgärder, särskilt finansieringsinstrumenten inom ramprogrammet för konkurrenskraft och innovation, Jasmine, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU), Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf), gemensamma europeiska resurser för mikroföretag till medelstora företag (Jeremie) och Europeiska socialfonden (ESF).

(14) I detta beslut bör mikrofinansiering omfatta garantier, mikrokrediter, eget kapital och hybridkapital som ges till personer och mikroföretag som omfattas av detta beslut, varvid mikrokrediter definieras som lån under 25 000 EUR. I kommissionens rekommendation 2003/361/EG av den 6 maj 2003 om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag ([1]) definieras ett mikroföretag som ett företag som sysselsätter färre än tio personer, inklusive egenföretagare, och vars årsomsättning och/eller balansomslutning inte överstiger 2 miljoner EUR, vilket bör vara en lämplig definition även för detta beslut.

([1]) EUT L 124, 20.5.2003, s. 36.

(15) I detta beslut, och i linje med nationella bestämmelser, bör med *mikroföretag i den sociala ekonomin* avses ett mikroföretag som producerar varor och tjänster med ett tydligt socialt mål eller som tillhandahåller allmänheten tjänster utan vinstsyfte.

(16) Mikrokreditinstrumentet bör genomföras genom en lämplig uppsättning åtgärder, som inbegriper riskspridning, garantier, eget kapital och skuldinstrument som de internationella finansinstituten erbjuder dem som tillhandahåller mikrofinansiering. För att öka mikrokreditinstrumentets effektivitet bör det samordnas med och genomföras i linje med finansiella instrument på europeisk och nationell nivå och nationella finansinstitut.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Inrättande

Ett europeiskt instrument för mikrokrediter för sysselsättning och social delaktighet, benämnt det europeiska Progress-instrumentet för mikrokrediter (nedan kallat *mikrokreditinstrumentet*) inrättas härmed.

Artikel 2

Syfte

1. Mikrokreditinstrumentet ska tillhandahålla medel från unionen för att öka tillgången och tillgängligheten till mikrofinansiering för

a) personer som har förlorat eller riskerar att förlora sitt arbete eller som har svårt att komma in på eller att återkomma till arbetsmarknaden samt personer som löper risk för social utestängning eller utsatta personer som har svårt att få tillträde till den traditionella kreditmarknaden och som vill starta eller vidareutveckla sina egna mikroföretag, även som egenföretagare,

b) mikroföretag, särskilt i den sociala ekonomin, och mikroföretag som anställer personer som avses i led a.

2. Mikrokreditinstrumentet ska tillhandahålla unionsmedel för tillgång till mikrofinansiering och aktivt främja lika möjligheter för kvinnor och män.

Artikel 3

Budget

1. Det ekonomiska bidraget från unionsbudgeten till mikrokreditinstrumentet för perioden 1 januari 2010–31 december 2013 fastställs till 100 miljoner EUR.

2. De årliga anslagen ska fastställas under det årliga budgetförfarandet, inbegripet, vid behov, genom tillämpning av punkt 37 i det interinstitutionella avtalet av den 17 maj 2006 mellan Europaparlamentet, rådet och kommissionen om budgetdisciplin och sund ekonomisk förvaltning [1], eller med andra medel som föreskrivs i det avtalet.

3. Den totala budgeten för de stödåtgärder som avses i artikel 4.1 d får inte överstiga 1 % av budgeten för mikrokreditinstrumentet enligt punkt 1 i denna artikel.

4. Det ekonomiska bidraget ska täcka hela kostnaden för mikrokreditinstrumentet, inklusive förvaltningsavgifter för de internationella finansinstitut som avses i artikel 5.2 som förvaltar unionens bidrag, samt alla andra stödberättigande utgifter.

Artikel 4

Stödberättigande åtgärder och stödmottagare

1. Mikrokreditinstrumentet ska tillämpas genom att använda följande typer av åtgärder, beroende på vad som är lämpligt:

a) Garantier och riskspridningsinstrument.

b) Egetkapitalinstrument.

c) Skuldinstrument.

d) Stödåtgärder som kommunikation, övervakning, styrning, revision och utvärdering som är direkt nödvändig för ett effektivt och ändamålsenligt genomförande av detta beslut och för uppnåendet av dess mål.

2. Mikrokreditinstrumentet ska vara tillgängligt för offentliga och privata inrättningar på nationell, regional och lokal nivå i medlemsstaterna som tillhandahåller mikrokrediter till personer och mikroföretag i medlemsstaterna.

3. De offentliga och privata inrättningar som avses i artikel 2 ska, i syfte att nå slutmottagarna och skapa konkurrens- och livskraftiga mikroföretag, samarbeta nära med organisationer som företräder de intressen som mikrokrediternas slutmottagare har och med organisationer, särskilt de som stöds av ESF, som tillhandahåller mentors- och utbildningsprogram till dessa slutmottagare.

Artikel 5

Förvaltning

1. Kommissionen ska förvalta mikrokreditinstrumentet i enlighet med rådets förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002 av den 25 juni 2002 med budgetförordning för Europeiska gemenskapernas allmänna budget [2].

[1] EUT C 139, 14.6.2006, s. 1.
[2] EGT L 248, 16.9.2002, s. 1.

2. För att genomföra de åtgärder som avses i artikel 4.1, utom de stödåtgärder som avses i artikel 4.1 d, ska kommissionen ingå avtal med internationella finansinstitut, särskilt EIB och EIF, i enlighet med artikel 53d i förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002 och artikel 43 i kommissionens förordning (EG, Euratom) nr 2342/2002 av den 23 december 2002 om genomförandebestämmelser för rådets förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002 ([1]). Dessa avtal ska innehålla detaljerade bestämmelser om genomförandet av de uppgifter som anförtros dessa finansinstitut, bland annat bestämmelser för att se till att åtgärderna kompletterar och är samordnade med befintliga europeiska och nationella finansiella instrument och för att främja en heltäckande och balanserad fördelning mellan medlemsstaterna.

3. För att nå målen i artikel 2 och genomföra åtgärderna i artikel 4 ska de avtal som avses i punkt 2 i denna artikel dessutom omfatta en skyldighet för de internationella finansinstituten att under sex år efter mikrokreditinstrumentets startdatum återinvestera resurser och intäkter, inklusive utdelningar och återbetalningar, i åtgärder som avses i artikel 4.1 a, b eller c.

4. När mikrokreditinstrumentet har löpt ut ska det återstående belopp som Europeiska unionen har rätt till betalas tillbaka till Europeiska unionens allmänna budget.

5. De internationella finansinstitut som avses i punkt 2 i den här artikeln ska ingå skriftliga avtal med de offentliga och privata mikrokreditgivare som avses i artikel 4.2, där det fastställs vilka skyldigheter de har när det gäller att använda de medel som ställs till förfogande via mikrokreditinstrumentet i enlighet med de mål som anges i artikel 2 och att tillhandahålla information för utarbetande av de årliga rapporter som avses i artikel 8.1.

6. Budgeten för stödåtgärder som avses i artikel 4.1 d ska förvaltas av kommissionen.

Artikel 6

Överensstämmelse

De insatser som finansieras genom mikrokreditinstrumentet ska vara förenliga med bestämmelserna i fördraget och i de rättsakter som antagits enligt detta.

Artikel 7

Skydd av unionens finansiella intressen

1. När åtgärder som finansieras enligt detta beslut genomförs ska kommissionen se till att unionens finansiella intressen skyddas genom förebyggande åtgärder mot bedrägeri, korruption och annan olaglig verksamhet, genom verkningsfulla kontroller och genom att belopp som felaktigt betalats ut återkrävs samt, om oegentligheter upptäcks, genom effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner i enlighet med rådets förordning (EG, Euratom) nr 2988/95 av den 18 december 1995 om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen ([2]), rådets förordning (Euratom, EG) nr 2185/96 av den 11 november 1996 om de kontroller och inspektioner på platsen som kommissionen utför för att skydda Europeiska gemenskapernas finansiella intressen mot bedrägerier och andra oegentligheter ([3]) och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1073/1999 av den 25 maj 1999 om utredningar som utförs av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) ([4]).

2. Avseende de unionsåtgärder som finansieras genom detta beslut ska Olaf ha befogenhet att göra utredningar på grundval av förordning (EG, Euratom) nr 2988/95 och förordning (Euratom, EG) nr 2185/96, som ska tillämpas på varje överträdelse av en bestämmelse i unionsrätten, inbegripet åsidosättande av en avtalsförpliktelse som fastställts på grundval av mikrokreditinstrumentet, som är följden av en handling eller en underlåtenhet av en ekonomisk aktör, och som har, eller kunde ha, medfört en skada för Europeiska unionens allmänna budget, eller budgetar som den förvaltar, i form av en oberättigad utgift.

3. Alla genomförandeåtgärder som följer av detta beslut ska innehålla en hänvisning till punkterna 1 och 2 i denna artikel och ska särskilt innehålla bestämmelser om att kommissionen eller en företrädare som den bemyndigat ska bedriva övervakning och utöva finansiell tillsyn samt om att Europeiska revisionsrätten ska utföra revision, däribland på platsen om så är nödvändigt.

Artikel 8

Årlig rapport

1. De internationella finansinstitut som avses i artikel 5.2 ska till kommissionen översända årliga genomföranderapporter, där de åtgärder som erhållit stöd beskrivs med avseende på genomförandet av budgeten, fördelningen av, och tillgängligheten till, medel avseende olika sektorer och typer av mottagare, godkända eller avslagna ansökningar, ingångna avtal, finansierade åtgärder och resultat.

2. Kommissionen ska senast den 8 april 2011 och varje år därefter lägga fram en kvantitativ och kvalitativ rapport för Europaparlamentet och rådet om den verksamhet som bedrivits inom ramen för detta beslut under det föregående året. Den årliga rapporten ska grundas på de genomföranderapporter som avses i punkt 1. Rapporten ska särskilt innehålla information om bifallna och avslagna ansökningar, ingångna avtal, finansierade åtgärder, det totala antalet stödmottagare, typ av stödmottagare, samt fördelningen av medel per geografiskt område och sektor.

([1]) EGT L 357, 31.12.2002, s. 1.

([2]) EGT L 312, 23.12.1995, s. 1.

([3]) EGT L 292, 15.11.1996, s. 2.

([4]) EGT L 136, 31.5.1999, s. 1.

Den årliga rapporten ska därutöver innehålla information om mikrokreditinstrumentets verkan och hållbarhet uttryckt i antal personer som fortfarande är anställda och antalet mikroföretag som fortfarande är verksamma vid utgången av den period under vilken de tilldelats stöd via mikrokreditinstrumentet. Dessutom ska den årliga rapporten innehålla information om hur åtgärderna kompletterar andra unionsinsatser, särskilt ESF.

3. Europaparlamentet och rådet får, sedan den tredje årliga rapporten lagts fram och på förslag av kommissionen, se över detta beslut.

4. Den rapport som avses i punkt 2 ska vidarebefordras till Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén för kännedom.

5. Kommissionen ska på grundval av den årliga rapport som avses i punkt 2 i den här artikeln vidta åtgärder för att se till att mikrokreditinstrumentet uppnår de mål som fastställs i artikel 2 och är tillgängligt i hela Europeiska unionen för dem som löper risk att drabbas av social utestängning eller som har svårt att få tillträde till den konventionella kreditmarknaden.

Artikel 9

Utvärdering

1. Kommissionen ska på eget initiativ och i nära samarbete med de internationella finansinstitut som avses i artikel 5.2 göra en interimsutvärdering och en slutlig utvärdering. Interimsutvärderingen ska slutföras fyra år efter mikrokreditinstrumentets startdatum och den slutliga utvärderingen senast ett år efter det att det uppdrag som anförtrotts de internationella finansinstituteten som avses i artikel 5.2 löpt ut. I den slutliga utvärderingen ska särskilt undersökas i vilken utsträckning målen för mikrokreditinstrumentet i dess helhet har uppnåtts.

2. Resultaten av utvärderingarna ska vidarebefordras till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén för kännedom.

Artikel 10

Ikraftträdande

Detta beslut träder i kraft dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Utfärdat i Bryssel den 25 mars 2010.

På Europaparlamentets vägnar	*På rådets vägnar*
J. BUZEK	D. LÓPEZ GARRIDO
Ordförande	*Ordförande*